

«**فرهیختگان**» بررسی کرد

فرهیختگان

زسان زیادی تا برگزاری چهاردهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری **ایران باقی نمانده** است. در این میان، موضوع مهمی که نوع و نحوه مواجهه با آن برای همه کارشناسان اقتصادی به یک سوال تبدیل شده، چالش‌هایی است که دولت چهاردهم در سال‌های اول یا دوم و سوم با آنها روبروهرست. در ادامه به ۱۰ چالش مهم اشاره شده است. قابل ذکر است تقدّم یا تاخر زمانی رفع این چالش‌ها در گزارش پیش رو مدنظر قرار نگرفته و اولویت‌بندی نشده است.

۱- کنترل تورم

یکی از مهم‌ترین چالش‌های کشور، مساله تورم بالاست. براساس آمارها، درحالی‌که میانگین تورم سالانه کشور از سال ۱۳۵۷ تا۱۳۹۶ حول و حوش ۲۰ درصد بوده، اما از سال ۱۳۹۷ تا۱۴۰۱ تورم سالانه ایران به کانال ۴۰ درصد جهش کرده و ماندگاری آن در این کانال، ضربات جبران‌ناپذیری به معیشت و زندگی ایرانیان وارد کرده و این موضوع آینده را نیز برای کسب‌وکارها و بخش مولد اقتصاد غیرقابل پیش‌بینی کرده است، به‌طوری‌که در همه پیمایش‌های مربوط به فضای کسب‌وکار نتایج گزارش‌های امنیت سرمایه‌گذاری + محیط کسب‌وکار ملی + گزارش شامخ و…) فعالان اقتصادی غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات را ازجمله اولین چالش بخش مولد اقتصاد ذکر کرده‌اند.براین اساس کنترل تورم باید جزء اولیین اولویت‌های دولت چهاردهم باشد. درنهایت اینکه، گرچه تورم نقطه به نقطه کشور در خردادماه به ۳۱٫۹ درصد و تورم سالانه به ۳۶٫۱ درصد رسیده، بااین حال این ارقام هنوز هم با میانگین تاریخی آن فاصله دارد.

۲- تداوم رشد سرمایه‌گذاری

انباشت و تشکیل سرمایه، به‌مثابه مهم‌ترین عامل تعیین‌کننده رشد و توسعه اقتصادی است. بر این اساس، سرمایه‌گذاری به‌مثابه سیستم گردش خون در بدن انسان است که ایجاد مشکل در آن، بخش‌های دیگر را از کار می‌اندازد. به عبارتی، حال که برنامه هفتم توسعه رشد اقتصادی سالانه ۸٫۱ درصد هدف‌گذاری کرده و کاندیداهای ریاست جمهوری نیز بر تحقق و عمل به اهداف برنامه هفتم تاکید دارند، پرواضح است دستیابی به رشد پایدار، نیازمند تأمین سرمایه ثابت برای سرمایه‌گذاری‌های جدید و اجرائی طرح‌های توسعه‌ای دولت، شهروکت‌های دولتی و بنگاه‌های تولیدی بخش خصوصی است.

این تشکیل سرمایه به‌ویژه در بخش صنعت ساخت یا تولیدات کارخانه‌ای، به‌واسطه نقش بی‌بدیل آن در تأمین محصولات واسطه‌ای مورد نیاز سایر بخش‌های اقتصاد، اشتغال‌زایی، به‌تاسیل خلق ارزش افزوده بالاو در نتیجه رقم زدن نرخ‌های رشد باکیفیت، از اهمیت بالایی برخوردار است. به‌رغم اهمیت آن، بررسی‌ها نشان می‌دهد در سال ۱۳۹۸ نرخ استهلاک سرمایه از سرمایه‌گذاری در کشور (تشکیل سرمایه ثابت ناخالص) پیشی گرفته است. در دو سال اخیر با تلاش‌های دولت سیزدهم گرچه شاهد بهبود سرمایه‌گذاری در کشور بوده‌ایم، اما واضح است برای دستیابی به رشد اقتصادی ۸ درصدی و تکرار رشد‌های بالا، کشورمان بیش از شرایط فعلی به سرمایه‌گذاری نیازمند است. تلاش برای کاهش تبعات مخرب تحریم‌ها با رفع تحریم‌ها یا خنثی سازی آنها، تلاش برای بهبود جذب سرمایه‌گذاری خارجی، تلاش برای تسهیل شرایط ساخت‌وساز در کشور، افزایش سهم اقالم سرمایه‌ای از واردات، تلاش برای افزایش سهم بودجه عمرانی از بودجه کل و ایجاد ثبات در اقتصاد کلان ازجمله موضوعاتی است که دولت چهاردهم باید به آنها توجه کند.

نقشه توزیع جغرافیایی کشف‌های کانی در ایران

حاضر تعداد زیادی از محدوده‌ها وجود دارند که از پتانسیل اکتشافی بالایی برخوردارند و با توجه به داده‌های اکتشافی موجود، احتمال وجود مواد معدنی باارزش بالادر این محدوده‌ها قابل توجه است؛ اما بااین وجود امکان فعالیت اکتشافی در آنها وجود ندارد. ریشه اصلی بلوکه شدن محدوده‌های معدنی را باید در ضعف در نظارت بر فعالیت‌های معدنی امکان‌تعمدید چندبهاره‌پروانه اکتشاف (به‌رغم عملکرد ضعیف) و عدم کارایی مناسب شاخص‌های صلاحیت‌های مالی در فعالان معدنی جست‌وجو کرد. این گزارش به تعارضات بخش اکتشاف معدنی با دیگر سازمان‌ها اشاره کرده و آورده است که یکی از چالش‌های مهم بخش معدن، عدم همکاری سازمان‌های مربوطه در برخورد با استعلامات معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت است. برخی از این سازمان‌ها اگرچه فعالیت معدنی انجام نمی‌دهند، اما به دلیل ماهیت فعالیت خود، به‌ویژه در راستای جلوگیری از تخریب محیط‌زیست، به مخالفت با فعالیت‌های معدنی می‌پردازند؛ مانند سازمان حفاظت محیط‌زیست و سازمان منابع طبیعی و آب‌خیزداری. علاوه بر آنها، برخی سازمان‌ها نیز هستند که برای تعیین وضعیت محدوده مورد استعلام وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار می‌گیرند و در این حال فعالیت معدنی انجام می‌دهند؛ از جمله سازمان انرژی اتمی. در حال حاضر مخالفت سازمان‌های مرتبط با انجام فعالیت معدنی (به دلایل مختلف) به‌گونه‌ای است که در حال حاضر امکان فعالیت‌های اکتشافی در بسیاری از مساحت کشور وجود ندارد. با توجه به اهمیت فزاینده اکتشافات عمیق و بنابر تاکیدات صورت‌گرفته در برنامه هفتم پیشرفت بر این موضوع، در شماره دوم این گزارش به الزامات آن پرداخته خواهد شد. این گزارش اصلاح ساختاری سازمان زمین‌شناسی از طریق تغییر اساسنامه با هدف پایدارسازی درآمد‌های زمین‌شناسی با ایجاد درآمد‌های اختصاصی ذاب عنوان پیشنهادی برای بهبود وضعیت اکتشاف در کشور ارائه داد. و مطرح می‌کند که در حال حاضر سازمان زمین‌شناسی، به عنوان مسئول تهیه داده‌های پایه زمین‌شناسی کشور، از لحاظ مالی توانایی انجام طرح‌های هزینه‌بر این بخش را ندارد و برای تهیه این اطلاعات لازم است با اصلاح ساختاری، سازوکار لازم برای تأمین مالی این سازمان از محل تولید اطلاعات پایه یا انجام پروژه‌های اکتشافی در نظر گرفته شود. همچنین لازم است تخصیص بودجه متناسب با طرح‌های اکتشافی سازمان در نظر گرفته شود. این گزارش ادامه می‌دهد که تعیین تکلیف محدوده‌های مرتبط با سازمان‌های مختلف از مواردی است که در تبصره ۱۱(ماده ۲۴) قانون معادن به آن اشاره شده است. پیشنهاد می‌شود دستورالعمل طبقه‌بندی محدوده‌های معدنی (مجاز، ممنوع و مشروط)، شرایط و فعالیت معدنی مجاز در هر محدوده توسط این سازمان‌ها تهیه و ملاک تصمیم‌گیری قرار گیرد. در خصوص سازمان انرژی اتمی نیز ایجاد دانستن فعالیت‌های معدنی این سازمان به مواد اصلی پروژواو تشکیل کمیته‌ای جهت تشخیص میزان آن می‌تواند تاحدی چالش فعلی را برطرف کند. این گزارش پیشنهاد می‌دهد که لایحه اصلاح قانون

۳- نهایی کردن سیاست توسعه صنعتی

دولت سیزدهم با افزایش صادرات نفت، کنترل رشد مخارج دولت، کنترل رشد نقدینگی و همچنین دیپلماسی فعال با همسایگان و رفع برخی تنش‌های منطقه‌ای، موجب شد تا خوشبختانه رشد اقتصادی بالاتر از برآورد‌های مدل و تورم اندکی کمتر از برآورد‌ها محقق شود، به‌طوری‌که طی سال گذشته به روایت بانک مرکزی ایران نرخ رشد اقتصادی کشور به ۴٫۵ درصد و میانگین سه سال اخیر به ۶٫۳ درصد رسیده است. درحالی‌که میانگین رشد اقتصادی دهه ۹۰ حول و حوش ۱٫۱ درصد بوده است. با این حال، کارشناسان اقتصادی معتقدند گرچه رشد اقتصادی کشور طی سه سال اخیر نسبتا قابل توجه بوده و تورم نیز به‌واسطه کنترل نقدینگی فرود آramی را تجربه می‌کند، اما از آنجایی‌که اجرائی سیاست کنترل ترانزانه منجر به کاهش دسترسی بخش مولد اقتصاد به نقدینگی و تسهیلات بانکی می‌شود؛ ادامه سیاست کنترل نقدینگی از طریق این سیاست ممکن است در آینده منجر به رکود شود. براین اساس، توصیه کارشناسان اقتصادی این است که اگر قرار است سیاست کنترل تورم در کشور با ابزار سیاست کنترل ترانزانه انجام شود، ضروری است اولویت اول «مهار نوسانات مقطعی تورم از میانگین بلندمدت آن، و اولویت دوم کاهش میانگین تورم از سطح بالایا به حد بهینه مبتنی بر اهداف کشور در توسعه صنعتی» صورت گیرد. یعنی نرخ تورم به‌گونه‌ای هدف‌گذاری شود و کاهش یابد که اهداف کشور در رونق تولید و توسعه صنعتی امکان تحقق داشته باشد و چشم‌انداز روشن و قابل پیش‌بینی برای اقتصاد متعصب کند(گزارش اندیشکده اقتصاد مقاومتی). براین اساس اگرچه تدوین سند استراتژی توسعه صنعتی در سه برنامه توسعه چهارم، پنجم و ششم مورد تاکید قرار گرفته و حکم مشخصی برای آن در نظر گرفته شده، اما تاکنون این مهم محقق نشده است. فقدان سند استراتژی توسعه صنعتی و ناتوانی در شناسایی و حمایت از صنایع پیشران، موجب شده منابع به سمت صنایعی تخصیص داده شوند که تاثیرگذاری چندانی بر تحول ساختار صنعتی کشور و ارتقای فناوری و قابلیت‌های صنعتی نداشته‌اند. همچنین، حمایت‌های غیرهدفمند از برخی صنایع طی سالیان گذشته باعث شده، تعداد بی‌شماری واحد تولیدی با مقیاس‌های کوچک و کم‌بازده شکل بگیرند، درحالی‌که طی همین سال‌ها برخی از واحدهای صنعتی موجود، به دلیل تنگنای تأمین مالی و ضعف تکنولوژیکی به صورت ناکارا و غیربهره به بحیات خود ادامه داده‌اند (گزارش مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی ایران).

۴- تغییرریل نظام رفاهی کشور

یکی دیگر از چالش‌های اصلی پیش‌روی دولت چهاردهم نظام رفاهی و تأمین اجتماعی است. از یک طرف ما شاهد تشدید کسری بودجه صندوق‌های بازنشستگی هستیم، به‌طوری‌که در سال ۱۴۰۳ دولت حدود ۴۵۰ هزار میلیارد تومان از بودجه عمومی را صرف کمک به این صندوق‌ها کرده است. از طرف دیگر به اذعان بسیاری از کارشناسان حوزه رفاهی و تأمین اجتماعی و اقتصاددانان، هزینه‌های چشمگیری هم که دولت‌ها در قالب یارانه انرژی، یارانه‌های بیمه‌ای، رفاهی و انواع و اقسام یارانه‌های معیشتی ارزی و ریالی، یارانه گندم و آرد و… به مردم پرداخت می‌کنند، به گروه‌های هدف برخورد نمی‌کند و گروه‌های پردرآمدتر بهره بیشتری از آن می‌برند. چالش یارانه‌ها تا آنجایی است که امروز یارانه آرد و نان با کل بودجه وزارت آموزش و پرورش برابری می‌کند. کارشناسان اقتصادی می‌گویند یارانه‌ها باید دارای سه ویژگی باشند: ۱- فراگیر نباشد و گروه هدف براساس آزمون وسع انتخاب شود، ۲- فزاینده نباشد و دولت بتواند با توانمندسازی، دایره حمایت را به گروه‌های

خاصی تقلیل دهد، ۳- مشروط باشد و پایانی برای آن قابل تصور باشد. این درحالی است که یارانه‌ها در ایران به‌صورت نابرابر و به روش‌های سنتی و تقریباً به‌طور یکسان و بدون در نظر گرفتن اقلام اساسی سبد هزینه‌ای خانوار توزیع می‌شود. کارشناسان اقتصادی می‌گویند راهکار مناسب، تفکیک نظام رفاهی کشور از نظام ارزی و پولی و ایجاد نظام رفاهی چندلایه و اتصال این نظام رفاهی به سیستم مالیاتی کشور است.

۵- چالش ناترازی انرژی در کشور

بنابر نظر کارشناسان از چالش‌های حیاتی و بنیادین در بخش اقتصاد در دولت چهاردهم، ناترازی انرژی در اقتصاد است. می‌توان گفت در زمینه ناترازی‌های اقتصاد، مساله انرژی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. براساس گزارش‌های مختلف داخلی و بین‌المللی، ایران در صدر پرداخت‌کنندگان یارانه انرژی قرار دارد، با این حال، ایران ازجمله کشورهای است که در تأمین انرژی بخش مولد اقتصاد دچار ناترازی قابل توجه بوده و در سمت خانوار نیز این توزیع نابرابر یارانه‌ها و مصرف بیشتر پردرآمدها منجر به افزایش شکاف طبقاتی شده است. چالش بخش انرژی کشور فقط همین نیست، به‌طوری‌که سهم حدود ۷۵ درصدی گاز در سبد انرژی کشور و سهم یک‌درصدی حوزه تجدیدپذیرها از یک سمت موجب فشار زیاد بر بخش گاز شده و از سوی دیگری بی توجهی به حوزه تجدیدپذیرها و انرژی‌های نو باعث شده ایران از قافله جهانی عقب بماند.

۶- سیاست‌های ارزی

یکی از سیاست‌های کشورمان در همه ادوار به منظور ثبات قیمت کالاهای اساسی و حمایت از مصرف‌کنندگان در شرایطی که جهش نرخ ارز رخ می‌دهد، تخصیص ارز ترجیحی به واردات کالای اساسی بوده است. با این حال، چنین سیاستی نمی‌تواند به صورت دائمی در دستور کار باشد و حذف یکباره ارز ترجیحی نیز به دلیل تاثیرات منفی متعدد، ممکن نیست. در شرایطی که فاصله میان نرخ ارز ترجیحی با نرخ غیررسمی افزایش پیدا می‌کند (مانند شرایطی که مدتی پس از وضع ارز ۴۲۰۰ رخ داد)، به دلیل تاثیرات غیرمستقیم نرخ غیررسمی ارز در اقتصاد، هدف اصلی این سیاست یعنی کاهش قیمت کالاو حمایت از مصرف‌کننده محقق نمی‌شود. همچنین تقاضای واردات بیش از نیاز متعارف افزایش پیدا می‌کند که منجر به افزایش مجدد نرخ غیررسمی ارز می‌شود و صرفه و رقابت‌پذیری تولیدات داخلی را نیز کاهش می‌دهد(گزارش اندیشکده اقتصاد مقاومتی، بسته سیاستی مسیر دولت چهاردهم). در چنین شرایطی، دولت باید تصمیم به حذف یا تعدیل تدریجی نرخ ارز ترجیحی بگیرد و این موضوعی است که دولت سیزدهم در سال ۱۴۰۱ اقدام به آن کرد و حال در دولت چهاردهم نیز یقینا یکی از چالش‌ها خواهد بود.

۷- چالش نظام پرداخت غیررسمی

در حال حاضر مبادلات مالی تجارت ایران در سطح بین‌المللی در چهارچوب غیررسمی و شبکه تراستی انجام می‌شود که «مهم‌ترین چالش خارجی نظام ارزی کشور» محسوب می‌شود. این شبکه امکان صدور فاکتور، رصد منابع مالی تجارت و صحت‌سنجی مبادلات را از کشور سلب کرده است و باعث ناشکی و ناترازی ارزی حداقل ۱۰ درصدی از محل بیش برآورد واردات و کم‌اطهاری صادرات شده است؛ هزینه‌های ارزی تجارت را ۵ تا ۱۰ درصد افزایش داده است، تأمین‌کننده بخشی از منابع ارزی قاچاق ورودی و نظام مهندسی معدن (مصوب ۱۳۷۹) با اصلاحات و الحاقات بعدی آن، با هدف بالابردن هزینه ارائه اطلاعات نادرست، افزایش انگیزه کارشناسان برای صحت‌سنجی گزارش‌های اکتشافی و ایجاد مسئولیت تضامنی برای مسئولان فنی، توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت تهیه شود. دیگر پیشنهاد این گزارش مبتنی بر این است که با توجه به اینکه فعالیت‌های معدنی نیاز به سرمایه‌گذاری بالایی دارند، متقاضی مجوزهای معدنی (شامل اکتشاف و بهره‌برداری) باید از صلاحیت مالی لازم برخوردار باشد؛ چراکه در غیر این صورت، به دنبال کاهش کیفیت فعالیت‌های اکتشافی خواهد بود. لذا پیشنهاد می‌شود وزارت صنعت، معدن و تجارت، میزان سرمایه لازم برای انجام فعالیت‌هایی که در طرح اکتشافی ارائه شده است را ملاک ارزیابی صلاحیت مالی افراد قرار دهد. این گزارش همچنین پیشنهاد می‌دهد با توجه به اینکه بخش قابل توجهی از اطلاعات پایه زمین‌شناسی توسط سایر نهادهای دولتی تولید شده‌اند، به منظور جلوگیری از موازی‌کاری و هدررفت منابع کشور، باید آنها را در وزارت صنعت، معدن و تجارت متمرکز کرد. حکمی نیز برای آن در قانون معادن آمده است؛ اما با توجه به نبود ضمانت اجرایی تاکنون اجرا نشده است. از این رو پیشنهاد می‌شود، قانون معادن به نحوی اصلاح شود که بتوان علاوه بر جرم‌انگاری برای بالاترین مقام مسئول، از ابزارهای تنبیهی با تأکید بر جرائم در خصوص سازمان‌هایی که مانع تجمیع داده‌های مذکور شوند، استفاده کرد. این گزارش همچنین پیشنهادی می‌دهد که از جمله مواردی که باعث راکد شدن مجوزهای معدنی (در مراحل مختلف) می‌شود، نبود محدودیت در استفاده از شرایط خارج از آید، مندرج در تبصره ماده (۲۰) قانون معادن است. اگرچه برخی مصادیق در آیین‌نامه اجرایی این قانون در خصوص موارد خارج از آید مطرح شده است، اما نبود محدودیت و

به کشور است و امکان مدیریت حساب سرمایه (خروج سرمایه) را از دولت سلب کرده است. این وضعیت، حرکت به سمت رسمیت‌بخشی به نظام پرداخت بین‌المللی کشور را ضروری می‌سازد (گزارش اندیشکده اقتصاد مقاومتی، بسته سیاستی مسیر دولت چهاردهم).

۸- چالش نظام بانکی

یکی از چالش‌های اقتصادی کشور، مساله نظام بانکی است. نظام بانکی از ارکان اقتصاد هر کشوری به‌شمار می‌رود که کارآمدی یا ناکارآمدی آن می‌تواند به‌طور مستقیم و غیرمستقیم روی عملکرد اقتصاد آن کشور اثرگذار باشد. براساس آمارها، بیش از ۸۰ درصد تأمین مالی کشور از طریق شبکه بانکی صورت می‌گیرد و یکی از عواملی که باعث افزایش ناترازی بانک‌ها شده تأمین مالی دولت از بانک است. به عبارتی درکنار کژه‌منشی بانک‌های خصوصی که منجر به ناترازی چندین بانک خصوصی شده و اضافه برداشت آنها به سمت بانک مرکزی سرریز می‌شود، سلطه مالی دولت که ناشی از کسری بودجه آنها، تسهیلات تکلیفی و به‌تأخیر انداختن اصلاحات اقتصادی بوده، علاوه بر ناترازی نظام بانکی دامن می‌زند. این ناترازی‌ها علاوه بر اینکه به مجموعه اقتصاد (از طریق اضافه برداشت) فشار می‌آورد، عملامنجر به محدود شدن قدرت اعطای تسهیلات در نظام بانکی نیز می‌شود. کاهش کسری بودجه از طریق انضباط مالی دولت، کاهش فشار خارجی ناشی از تحریم‌ها، اصلاح نظام یارانه‌ای کشور درکنار اجرائی قانون جدید بانک مرکزی ایران، از جمله موضوعاتی هستند که کارشناسان اجرائی آنها را مستلزم تصمیمات سیاسی شجاعانه و البته درکنار آن، تهیه پیوست‌های فرهنگی و اجتماعی می‌دانند.

۹- مساله مسکن

یکی دیگر از چالش‌های کشور در شرایط فعلی، مساله مسکن است. براساس آمارها، درحالی‌که نرخ بالاتر از ۳۰ درصدی سهم مسکن در سبد هزینه‌ای خانوار منجر به فقر مسکن می‌شود، اما در مناطق شهری کشور سهم مسکن به ۲۸ درصد و در استان تهران به ۵۱ درصد رسیده است. این نگرانی وجود دارد فقر مسکن باعث شود خانوارها برای تأمین مسکن مجبور شوند تأمین سایر نیازهای ضروری خود (از بهداشت تا آموزش و تفریح و سفر و…) به آینده موکول کنند که به لحاظ روحی و روانی و جسمی خطر بزرگی است. درکنار آن، وعده ساخت چهار میلیون مسکن طی چهار سال که از الزامات قانون جهش مسکن بود نیز موضوعی است که دولت چهاردهم باید تکلیف خود را با آن مشخص کند.

۱۰- بازار سرمایه

طبیعی است دولت‌ها وظیفه‌ای در قبال رشد سهام نداشتند و اتفاقاً سیاست‌های ضدتورمی آنها (نرخ بهره) اغلب منجر به کاهش رشد سهام نیز می‌شود. با این حال درجایز بازار سرمایه در کشور درکنار از بین رفتن هزاران میلیارد تومان سرمایه مردمی در سقوط سال ۱۳۹۹ بورس و همچنین مشکلات مربوط به قیمت‌گذاری دستوری و چالش شفافیت در این بازار، این هشدار را به مسئولان دولت چهاردهم می‌دهد که آنها نمی‌توانند از سرنوشت بازار سرمایه و اعتماد و سرمایه اجتماعی – که لازمه ادامه حیات این بازار است – غافل شوند. توجه داشته باشیم با احتساب سهامداران سهام عدالت، در مجموع تعداد کده‌های بورسی موجود در بازار سرمایه ایران به حدود ۶۲ میلیون کد رسیده است.

منوط کردن سایر شرایط به تشخیص افراد موجب شده ابزار نظارتی وزارت

صمت بر معادن اثر قابل توجهی نداشته باشد. همان‌طور که در نمودار حفاری ۱۰ سال کشور در بازه زمانی سال‌های ۱۳۹۲ تا۱۴۰۱ مشخص است، حفاری اکتشافی ایران در مقایسه با کشورهای دیگر وضعیت مطلوبی ندارد. مجموع مترژ حفاری اکتشافی ایران در بازه ۱۰ساله (۱۳۹۰-۱۳۹۲) برابر با ۱٫۷۲ میلیون متر است. بنابراین با توجه به مطالب فوق حفاری اکتشافی ۱۰ سال اخیر ایران حدود ۲۸ درصد حفاری اکتشافی سالیانه کشور کاناداست. این در حالی است که از بین کشورهای معدنی فوق کشور کانادا کمترین میزان حفاری اکتشافی سالیانه را داشته است. البته باید توجه داشت که روند اکتشاف معادن کشور از سال ۹۷ تا سال ۱۰۱۰ روند صعودی را طی کرده است؛ به‌طوری‌که عمق حفاری در کشور از ۱۰۰ هزار متر در سال ۹۷ به ۳۰۰ هزار متر در سال ۱۴۰۱ رسیده است. براساس سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ ظرفیت فولادسازی کشور ۵۵ میلیون تن تعیین شده است، لذا میزان سنگ آهن مورد نیاز برای تولید این میزان فولاد برابر با ۱۶۰ میلیون تن تخمین زده می‌شود. [۳] این در حالی است که از طرفی ذخایر سنگ آهن کشور در چند سال اخیر افزایش چندانی نیافته و از سوی دیگر در معادن بزرگ سنگ آهن کشور مانند گل‌گهر و چادرملو با توجه به روند افزایش تولید و کاهش ذخایر به‌طور قطع تأمین‌کننده اهداف برنامه فولادی کشور نخواهند بود. حدود ۷ درصد ذخایر دنیا را به‌عنوان ذخایر کشف‌شده می‌شناسیم. این در حالی است که تقریباً یک درصد جمعیت و یک درصد مساحت دنیا را دارم. کارشناسان معتقدند این امر نشان‌دهنده آن است که نیازمند جهش در اکتشاف در سطحی که عموماً وظیفه دولت است هستیم. برای تحقق اکتشاف در سطح گسترده نیاز است به اعداد بودجه تخصصی یافته به سازمان زمین‌شناسی افزوده شود.

